

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
Факультет іноземних мов
Кафедра англійської мови та методики її навчання

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Олег КОМАР

«24» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

П 01 ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка

Спеціальність: 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література

Освітня програма: Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька))

Робоча програма виробничої практики «П 01 ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА» для здобувачів вищої освіти II курсу ОС «Магістр» Спеціальності 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література освітньої програми Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька))

Розробники: доктор педагогічних наук, професор Комар О.С., кандидат педагогічних наук, доцент Бевз О. П., кандидат філологічних наук, доцент Яловенко О.В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри англійської мови та методики її навчання
Протокол № 1 від «24» серпня 2023 року

Завідувач кафедри англійської мови та методики її навчання

_____ Олег КОМАР

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету іноземних мов

Протокол № 1 від «24» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

_____ Юлія КАЗАК

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

Вступ

У системі педагогічної освіти одним з центральних розділів підготовки фахівців є практика, яка дає можливість закріпити теоретичні знання, виробити уміння і навички самостійної діяльності по вихованню і навчанню учнів, оволодіти навичками навчально-методичної роботи. Предметом вивчення педагогічної практики є: професійна діяльність учителя англійської мови, що організовується в реальних умовах роботи закладів освіти. У процесі педагогічної практики у здобувача вищої освіти є можливість певною мірою осмислити педагогічні явища і факти, закономірності й принципи навчання і виховання, оволодіти професійними уміннями, досвідом практичної діяльності.

Робоча програма виробничої практики для здобувачів вищої освіти ОС «магістр» спеціальності 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література ОПП Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)) розроблена згідно Закону України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017); «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом МОН України від 8 квітня 1993 р. № 93; «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», затвердженого наказом МОН України від 2 червня 1993 р. № 161; Положення «Про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (затвердженого на засіданні вченої ради 28.04.2015 р., протокол №10); Рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів, розроблених Державною науковою установою Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти МОН України від 24 квітня 2013 р., «Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денна та заочна форма навчання)», затвердженого на засіданні вченої ради УДПУ імені Павла Тичини від 26 січня 2021 р. протокол №10 та наскрізної програми практики освітньо-професійної програми другого рівня вищої освіти (магістр) Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)).

Програма виробничої практики регламентує систему організаційних заходів, порядок проведення та підведення підсумків виробничої практики здобувачів вищої освіти спеціальності 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література ОПП Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)).

Мета та завдання виробничої практики

Мета виробничої практики полягає у набутті здобувачами вищої освіти практичного досвіду формування педагогічних компетентностей, оволодінні ними сучасними методами, формами організації освітнього процесу, формуванню готовності до використання сучасних педагогічних технологій та нових інформаційних засобів навчання, набутті досвіду застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності, приймати самостійні рішення під час конкретної роботи в реальних для професійної діяльності умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності. Педагогічна практика забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх учителів англійської мови з їх практичною діяльністю у закладах освіти, сприяє формуванню творчого ставлення майбутнього фахівця ОПП Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)) до педагогічної діяльності, визначає ступінь його професійної придатності і рівень педагогічної спрямованості. Вона передбачає можливості для самостійної педагогічної діяльності здобувачів вищої освіти, прояву їх творчого потенціалу, стимулює зв'язок цієї діяльності з навчально-дослідницькою роботою, професійною освітою, самоосвітою.

Завдання практики:

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є невід'ємний та обов'язковий компонент освітньо-професійної програми підготовки фахівців ОПП Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)), який сприяє закріпленню професійних знань, умінь та навичок, що були набуті здобувачами вищої освіти в університеті та їх поглибленню.

Завданням практичної підготовки є:

- підготовка фахівців, які спроможні вирішувати виробничі завдання в сучасних умовах освітнього процесу і володіти прийомами і методами, що є складовими новітніх технологій;
- набуття професійних навичок;
- змога прийняття самостійних рішень, виходячи із конкретної виробничої ситуації;
- впровадження у педагогічну діяльність прогресивних технологій та результатів наукових досліджень;
- співпраці з трудовим та учнівським колективом і вміння адаптуватися;
- закріплення і поглиблення теоретичних знань з психолого-педагогічного та методичного циклів дисциплін (методики навчання англійської мови у профільній школі);
- закріплення, поглиблення та збагачення психолого-педагогічних та спеціальних знань зі шкільного предмету «англійська мова», використання їх при розв'язанні конкретних педагогічних завдань;
- формування у майбутніх вчителів англійської мови педагогічних умінь та навичок, які сприяють розвитку професійних якостей особистості вчителя;
- формування психологічної готовності до роботи в закладах освіти;
- виховання стійкого інтересу до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті, виробленні творчого підходу до педагогічної діяльності;
- ознайомлення з сучасним станом навчально-виховної роботи в загальноосвітній школі, з передовим педагогічним досвідом, станом реалізації основних завдань концепції української національної школи.

Організація проведення практики

Практика передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні достатнього для професійної діяльності обсягу знань і вмінь відповідно до кваліфікаційної характеристики фахівця ОПП Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)) освітнього ступеня «магістр».

Відповідно до навчального плану виробнича практика проводиться у III семестрі. Кількість кредитів – 6.

Зміст і характер діяльності здобувачів вищої освіти є наближеним до реальної професійної діяльності вчителя англійської мови та класного керівника. Виробнича практика проводиться на базах закладів освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти.

Здобувачі вищої освіти мають право самостійно за узгодженням відповідних кафедр, адміністрацією факультету добирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку здобувач вищої освіти повинен подати на їх розгляд клопотання від бази практики (Додаток А) за 2 тижні до початку проходження практики.

Груповими керівниками-методистами призначаються викладачі кафедри англійської мови та методики її навчання, методистами – викладачі кафедри виховних технологій та педагогічної творчості.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики з англійської мови забезпечує кафедра англійської мови та методики її навчання. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням на факультеті здійснює керівник практики. Груповий керівник – методист з англійської мови узгоджує розподіл здобувачів вищої освіти з керівником базового закладу освіти. Здобувачі вищої освіти проводять чотири повних тижнів у школі. Упродовж виробничої практики здобувачі вищої освіти зустрічаються з методистами для обговорення та затвердження планів-конспектів уроків, аналізу отриманого досвіду.

Освітній результат практики

ПРН1. Володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти; здатність здійснювати професійну

комунікацію іноземною мовою; удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН2. Наявність професійно-профільованих знань у галузі методики навчання іноземних мов, літератури, теорії і практики перекладу, педагогіки профільної школи.

ПРН3. Навички ділового спілкування, вміння застосовувати комунікативні засоби впливу в широких контекстах.

ПРН5. Вміння забезпечити ефективний менеджмент колективу закладів загальної середньої освіти.

ПРН7. Вміння використовувати інтернет-ресурси і програмні засоби з метою провадження освітньої діяльності.

ПРН8. Вміння управляти інформацією за критеріями доцільності та достовірності, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел.

ПРН10. Знання правових та етичних норм, які регулюють відносини між людьми в професійних колективах.

ПРН11. Здатність систематично підвищувати свою професійну майстерність й автономно самовдосконалюватись.

Індивідуальні завдання

Оскільки програма педагогічної практики передбачає проведення практикантами уроків, глибокого психолого-педагогічного вивчення особистості окремого здобувача середньої освіти та колективу класу в цілому, різноманітних виховних заходів з подальшим їх педагогічним аналізом, орієнтовна тематика дослідницьких завдань тісно пов'язана саме з цими проблемами, а результати досліджень мають широко використовуватися при написанні психолого-педагогічних характеристик та методичних розробок уроків з англійської мови та виховних/ позаурочних заходів. Здобувач вищої освіти самостійно на основі реальних педагогічних проблем, які мали місце в освітньому процесі з англійської мови в закладі освіти, визначає тему індивідуального завдання пов'язану з методикою навчання англійської мови.

Методика виконання здобувачами вищої освіти ОПП Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька)) ОС «магістр» дослідницьких завдань. Тему індивідуального дослідницького завдання методичного спрямування здобувачі вищої освіти обирають до початку педагогічної практики або в її перші дні. Після вибору теми здобувач вищої освіти опрацьовує необхідні літературні джерела, розробляє план і методику дослідження (тексти анкет, плани й протоколи педагогічних спостережень, питання для бесід та інтерв'ю, опис тестів тощо), обговорює їх з керівником педагогічної практики, домовляється про прийнятні строки, час та форму проведення експериментальних досліджень.

Обираючи той чи інший предмет дослідження й відповідну методику, здобувачі вищої освіти повинні пам'ятати про:

- відповідність методики дослідження віку здобувачів середньої освіти;
- можливості обробки результатів дослідження в умовах обмеження терміну практики;
- обов'язкове проведення інструктажу, в ході якого слід пояснити здобувачам середньої освіти мету дослідження, підкреслити його важливість для них самих і для здобувачів середньої освіти; показати, як саме виконувати завдання; гарантувати збереження таємниці відповідей, або на прохання здобувачів середньої освіти – оприлюднення результатів дослідження та їх інтерпретації;
- необхідність створення сприятливої психологічної атмосфери, забезпечення здобувачів середньої освіти усім необхідним (папір, бланки, олівці тощо).

Вимоги до оформлення звіту з виконання індивідуального завдання.

Загальний обсяг звіту про виконаний об'єм роботи складає 20 сторінок і повинен містити такі структурні елементи:

Вступ (2-3 стор.)

Розділ I. (теоретична частина дослідження)

Розділ II. (практичний аспект дослідження)

Висновки (2-3-стор.)

Список використаних джерел (не менше 10)

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Особливості формування лексичної компетентності здобувачів середньої освіти ...
2. Особливості формування граматичної компетентності здобувачів середньої освіти ...
3. Особливості формування фонетичної компетентності здобувачів середньої освіти ...
4. Особливості формування соціокультурної компетентності здобувачів середньої освіти...
5. Особливості формування іншомовної комунікативної компетенції в говорінні здобувачів середньої освіти ...
6. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності в діалогічному мовленні здобувачів середньої освіти ....
7. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності в монологічному мовленні здобувачів середньої освіти ....
8. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності в письмі здобувачів середньої освіти ...
9. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності в читанні здобувачів середньої освіти ...
10. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності в аудіюванні здобувачів середньої освіти ...
11. Особливості організації поза аудиторної роботи з іноземної мови у закладі....

Вимоги до звіту про практику

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Документація з практики (щоденник виробничої практики (Додаток Б), включаючи аналізи відвіданих уроків вчителів, здобувачів вищої освіти-практикантів, самоаналізи проведених залікових уроків, аналіз відвіданого виховного заходу здобувача вищої освіти-практиканта; індивідуальний план (Додаток В); календарно-тематичне планування на період практики; плани-конспекти проведених залікових уроків, сценарії виховних/ позаурочних заходів з англійської мови; звіт про виконання індивідуального завдання) та звіт (Додаток Г), здається здобувачами вищої освіти-практикантами на перевірку упродовж трьох днів після закінчення практики.

Вимоги до звіту. Загальна і характерна форма звітності здобувача вищої освіти за практику – це подання письмового звіту, підписаного груповим керівником практики від навчального закладу, методистами та здобувачем вищої освіти.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури.

Правила оформлення.

Звіт друкується на комп'ютері, або пишеться від руки (за бажанням здобувача вищої освіти) з додержанням стандартів ЄСКД, з наскрізною нумерацією сторінок і брошурується у альбом по формату А4.

У звіті повинна бути конкретно описана робота, особисто виконана здобувачем вищої освіти згідно індивідуального плану роботи; не повинно бути дослівного переписування матеріалів баз практики, а також цитування літературних джерел.

Документація з практики зберігається на кафедрі впродовж навчального року з подальшим поверненням здобувач вищої освіти, а звіт здобувача вищої освіти зберігається на фаховій кафедрі – 3 роки.

По закінченню практики здобувач вищої освіти подає на перевірку методисту з англійської мови такі звітні матеріали:

1. Характеристика на роботу здобувача вищої освіти, завірена директором закладу освіти. (Додаток Д).
2. Письмовий звіт про проведену роботу з датою укладання і підписом здобувача вищої освіти.
3. Індивідуальний план.
4. Календарно-тематичне планування на період практики.
5. Плани-конспекти 5 проведених залікових уроків з виготовленими до них наочними посібниками, дидактичними матеріалами, фотографіями (за можливості).
6. Сценарії 2 виховних заходів з англійської мови
7. Щоденник виробничої практики, який повинен містити: список здобувачів середньої освіти (їхня успішність); план розміщення здобувачів середньої освіти у класі; розклад дзвінків у школі; розклад вчителя англійської мови, за яким закріплений здобувач вищої освіти; аналізи відвіданих /проведених уроків/заходів.
8. Аналіз 2 відвіданих уроків вчителя.
9. Аналіз 2 відвіданих уроків студента-практиканта.
10. Самоаналіз 2 (на вибір здобувача) проведених залікових уроків.
11. Аналіз 1 відвіданого виховного заходу студента-практиканта.
12. Звіт про виконання індивідуального завдання.

Критерії оцінювання

№	Вид діяльності	К-сть балів
1	Організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи здобувача вищої освіти-практиканта.	0-5
2	Систематичне ведення щоденника виробничої практики, включаючи аналізи відвіданих уроків вчителів, здобувачів вищої освіти-практикантів, самоаналізи проведених залікових уроків, аналіз відвіданого виховного заходу здобувача вищої освіти-практиканта (максимум 5 балів за один аналіз)	0-35
3	Підготовка та проведення залікових уроків з англійської мови (максимум 5 балів за один урок)	0-25
4	Підготовка та проведення виховних/ позаурочних заходів з англійської мови (максимум 5 балів за один захід)	0-10
5	Виконання індивідуального завдання	0-10
6	Наявність фотоматеріалів (презентації) заходів, передбачених програмою практики.	0-5
7	Своєчасне оформлення та здача звітної документації.	0-5
8	Участь у настановній та звітній конференціях.	0-5
	Усього (максимальна кількість балів)	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82 – 89	добре	
75 – 81		
69 – 74	задовільно	
60 – 68		

35 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методи навчання

Самостійної роботи, творчі, словесні, практичні, усного контролю і самоконтролю, проблемно-пошукові.

Вид підсумкового контролю

Виробнича практика здобувачів вищої освіти оцінюється екзаменом у третьому семестрі. Результати виробничої практики враховуються під час підсумкового оцінювання. Перевіряється здатність здобувача вищої освіти навчати англійської мови з урахуванням принципів навчання та організації освітнього процесу.

Захист виробничої практики проходить у формі звітної конференції.

Умовою допуску до захисту є виставлення методистами-предметниками на титульній сторінці матеріалів практики оцінки за підзвітну документацію та за проведення залікових уроків.

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти у присутності комісії.

Для захисту практики деканатом або завідувачем кафедри призначається комісія, до складу якої входять керівники практики від закладу вищої освіти, викладачі кафедри.

Термін засідання комісії із захисту практики встановлюється факультетським керівником практики і узгоджується із завідуючими кафедрами, завідувачем практиками.

Здобувачі вищої освіти, які працюють за фахом і місце роботи відповідає вимогам програми практик на захист представляють копію трудової книжки, завірену директором навчального закладу або довідку про навантаження, характеристику, звіт, свою робочу документацію із наступним її поверненням здобувачу вищої освіти.

Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку за підписом групового керівника після перевірки звітної документації всіма методистами та виставлення оцінки на титульній сторінці матеріалів практики.

Оцінка здобувача вищої освіти за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатом підсумкового контролю.

Здобувачі вищої освіти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час при наявності відповідних довідок.

Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку з практики, за рішенням деканату факультету може бути поданий на відрахування з університету.

При оцінці професійних умінь здобувачів вищої освіти за час педагогічної практики враховується:

I. Мовна підготовка: знання мови в відповідності зі шкільною програмою, підручниками; володіння матеріалом для організації і проведення позакласної роботи з предмету.

II. Методична підготовка: уміння вивчати здобувачів середньої освіти; уміння визначати мету та цілі уроку; уміння відбирати матеріал для конкретного уроку; уміння використовувати додаткову літературу; уміння стимулювати діяльність здобувачів середньої освіти; уміння коректувати діяльність здобувачів середньої освіти; уміння використовувати дошку; уміння аналізувати урок здобувача вищої освіти-практиканта; уміння проводити самоаналіз уроку.

III. Відношення до справи: дисциплінованість; ініціатива в підготовці до уроку; відвідування уроків здобувачів вищої освіти; культура спілкування.

IV. Оформлення документації.

За наслідками практики здобувачам виставляється оцінка (за національною шкалою і за шкалою ЄКТС), яка охоплює всі напрямки діяльності здобувача вищої освіти під час практики.

Список інформаційних джерел

1. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін.. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
3. Державний стандарт базової і повної середньої освіти (іноземні мови) // Іноземні мови. – 2004. – № 1. – С. 3–7.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. вид. – док. пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
5. Конспекти лекцій з методики викладання іноземних мов.
6. Навчальні програми з іноземних мов: для загальноосвітніх навч. закл. і спец. шкіл із поглибл. вивченням інозем. мов. 1 – 4 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. – 96 с.
7. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтеракт. технологій навчання: Метод. посіб. / А. Панченков, О. Пометун, Т. Ремех. – К.: А.П.Н., 2003 – 72 с.
8. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2005. – 208 с.
9. Bolitho, R. and B. Tomlinson. Discover English. Oxford: Heinemann. 2nd edition. –1995.
10. Gass, S. and L. Selinker. Second Language Acquisition: An Introductory Course: Taylor & Francis e-Library. – 2008.
11. Richards, J. C. Key Issues in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. – 2015.
12. Richards, J. C. and T.S. Rodgers. Approaches and Methods in Language Teaching. (Cambridge Language Teaching Library). Cambridge: Cambridge University Press – 2001.
13. Scharle, A. & A. Szabo. Learner Autonomy: a Guide to Developing Learner Responsibility. Cambridge: CUP. – 2000.
14. Scrivener, J. Classroom Management Techniques. Cambridge: Cambridge University Press. – 2012.
15. Ur, P. A Course in English Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. 2nd edition. – 2012.

Інформаційні ресурси

1. Інструктивно-методичні рекомендації. Іноземні мови / [Лист Міністерства № 1/9-426 від 01.06.2012 "Щодо інструктивно-методичних рекомендацій із базових дисциплін"](http://mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/metodichni-rekomendatsiji/) – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/metodichni-rekomendatsiji/>
2. Державний стандарт базової і повної середньої освіти 2011. Освітня галузь «Мови і літератури» (іноземні мови). - Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>
3. Концепція мовної освіти в Україні (проект). – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок клопотання

Декану факультету іноземних мов
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини
доц. Ірині ПОСТОЛЕНКО
директора

_____

(назва закладу)

_____

(повне ім'я та прізвище у родовому відмінку)

КЛОПОТАННЯ

Прошу направити здобувача(ку) вищої освіти _____ групи _____ курсу
факультету іноземних мов _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

для проходження _____ з _____ по _____ року на базі
(назва практики)

_____

(повна назва закладу)

Керівництво від бази практики гарантує:

1. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.
2. Створити необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.
3. Забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів вищої освіти протягом проходження практики безпечних методів праці. Забезпечити спецюдягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.
4. Надати здобувачам вищої освіти і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.
5. Під час практики здобувачі вищої освіти виконують всі правила внутрішнього розпорядку. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.
6. Після закінчення практики дати характеристику (відгук) про кожного здобувача вищої освіти, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.
7. Практику здобувачі вищої освіти проходять на безоплатній основі.

Дата

Директор закладу _____

_____

Схема педагогічного щоденника

Педагогічний щоденник ведеться протягом усієї практики. У ньому здобувачі вищої освіти систематизують виконану ними роботу: ведуть записи про проведені (відвідані) уроки і виховні/ позаурочні заходи, аналізують їх. В щоденнику також розміщуються і потім використовуються вихідні матеріали для рефератів і наукових досліджень (спостереження, результати психологічних і педагогічних експериментів); відбиваються особисті враження здобувачів вищої освіти про заклад освіти, клас; проводиться педагогічний самоаналіз і дається оцінка. Титульна сторінка щоденника оформляється так:

Щоденник педагогічної практики здобувача вищої освіти-практиканта

_____ (П.І.Б. здобувача вищої освіти)

_____ курсу _____ групи

практика проходила в _____

(повна назва закладу освіти)

з _____ по _____ 200 року.

Методист з англійської мови _____

Директор закладу освіти _____

Вчитель англійської мови _____

Класний керівник _____

В щоденнику повинна бути відображена робота студента-практиканта в школі.

Щоденник вміщує:

- список учнів по підгрупах;
- план розміщення учнів у класі/підгрупі;
- розклад дзвінків у школі;
- розклад уроків;
- графік залікових уроків здобувача вищої освіти-практиканта;
- графік залікових виховних / позакласних заходів;
- індивідуальний план здобувача вищої освіти-практиканта на весь період практики;
- спостереження і аналіз відвідуваних уроків учителів і здобувачів вищої освіти-практикантів групи, а також самоаналіз проведеного уроку.

«Затверджую» *Груповий керівник*

(ПІБ, підпис)

«_____» _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

здобувача вищої освіти-практиканта ___ групи ___ курсу

факультету іноземних мов

Уманського державного педагогічного університету

імені Павла Тичини на період виробничої практики

з _____ до _____ року

у _____

(повна назва школи)

(П.І.Б. здобувача вищої освіти)

№	Зміст і види роботи	Термін викон-ня	Відмітка про вик-ня	Зауваж. методиста
	РОЗДІЛ I. Ознайомлення з життям школи і класу.			
1	Бесіда з директором закладу освіти, організатором позакласної і позашкільної роботи.			
2	Бесіда з учителем / класним керівником			
3	Вивчення шкільної документації: а) календарний план вчителя англійської мови, б) план виховної роботи класу, в) розклад уроків, г) план роботи методичного об'єднання вчителів д) план роботи закладу освіти.			
	РОЗДІЛ II. Ознайомлення з методами роботи вчителів			
1	Спостереження та участь в аналізі			
2	Спостереження та аналіз уроків учителя англ. мови.			
3	Відвідування та аналіз уроків здобувачів-практикантів.			
	РОЗДІЛ III. Навчальна робота.			
1	Підготовка і проведення уроків з англійської мови: Урок №1 Урок №2 Урок №3 Урок №4 Урок №5			
	РОЗДІЛ IV. Виховна робота з учнями. Робота з батьками.			
1	Проведення етичних та естетичних бесід.			
2	Індивідуальна виховна робота з учнями			
3	Робота з батьками учнів, участь у підготовці і проведенні батьківських зборів.			
	РОЗДІЛ V. Виготовлення наочних посібників			
1	Виготовити наочні посібники для: уроку №____ з теми: ...			
	РОЗДІЛ VI. Методична і наукова робота			
1	Вивчення передового досвіду вчителів.			
2				

Проведення досліджень, пов'язаних з індивідуальним завданням.			
---	--	--	--

Додаток Г

Зразок звіту з виробничої практики
Зразок титульної сторінки

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Факультет іноземних мов

Кафедра англійської мови
та методики її навчання

Звіт

про проходження _____
(назва практики)
здобувачем вищої освіти _____ курсу _____ групи
_____
(ПІБ здобувача вищої освіти)
пройденої у _____
(назва закладу освіти)
з _____ по _____ 20__ р.

Груповий керівник-методист з англійської мови:

_____
(прізвище, ім'я, по-батькові) (оцінка/ підпис)

методист з педагогіки:

_____
(прізвище, ім'я, по-батькові) (оцінка/ підпис)

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, містити висновки і пропозиції, список використаної літератури.

Правила оформлення:

Звіт друкується на комп'ютері, або пишеться від руки (за бажанням практиканта) з додержанням стандартів ЄСКД, з наскрізною нумерацією сторінок і брошурується у альбом формату А₄.

У звіті повинна бути конкретно описана робота, особисто виконана здобувачем вищої освіти згідно з індивідуальним планом роботи; не повинно бути дослівного переписування матеріалів баз практики, а також цитування літературних джерел.

(Зразок)

I. Вступ (коротко розкривається роль, місце, мета проведеної практики в системі професійної підготовки вчителя (основні принципи організації практики, основні завдання практики; визначення професійних умінь і навичок, які повинні формуватися і вдосконалюватися під час практики); а також подаються наступні відомості:

Кількісні результати педагогічної практики:

а)	кількість відвіданих уроків учителів.....	10
б)	кількість відвіданих уроків здобувачів вищої освіти-практикантів.....	10
в)	кількість проведених уроків.....	10
г)	кількість проведених залікових уроків.....	5
д)	кількість проведених виховних/ позаурочних заходів.....	2

Початковий етап педагогічної практики

Педагогічна практика розпочалася 3.02.2015 року.

3.02.20__ року – взяла участь у настановній конференції, у бесіді з методистами та керівником практики;

4.02.20__ року – познайомила з керівництвом школи, вчителями англійської мови та класними керівниками;

4.02.20__ року – ознайомила з планом роботи вчителя англійської мови Хоменко М.А.

4.02.20__ року – познайомила з учнями класу та їх класним керівником, з особовими справами учнів та планом виховної роботи;

4.02.20__ року – ознайомила з порядком ведення класного журналу.

II. Основна частина (розкриваються підрозділи з навчальної, виховної, методичної і дослідницької роботи відповідно до конкретних завдань програми практики зі спеціальності та педагогіки)

Я склала тематичний план для 10 класу, використовуючи календарний план учителя і відповідну літературу.

Я відвідувала уроки різних учителів, у тому числі вчителів англійської мови:

4.02.20__ року. – 11 Г (2 уроки) Павлик Л.П.

5.02.20__ року. – 11 А (2 уроки) Тимохіна В.С.

6.02.20__ року. – 10 Г (2 уроки) Тимохіна В.С., Подколзіна Г.Т.

Вважаю за потрібне сказати, що уроки проходять у доброзичливій атмосфері рівноправної співпраці і взаємодії вчителя та учнів. Учителі активізують процес навчання, використовуючи різні форми роботи. Для підвищення інтересу учнів до англійської мови вчитель розучує з дітьми на уроці римівки, вірші та пісні, прислів'я. Зважаючи на переваженість дітей в Українському колежі ім. В.О.Сухомлинського, вчителі намагаються вивчати весь необхідний навчальний матеріал на уроці, чого вони з успіхом і досягають, виконуючи майже все домашнє завдання у класі. Вчителі докладають багато зусиль, щоб

підтримувати високий темп уроків, мають багато роздавального матеріалу. Широко використовують наочність і ТЗН, додаткову літературу для читання.

Школа забезпечена сучасно обладнаними кабінетами англійської мови, які дають учням можливість легко опановувати мову. Варто згадати, що школа має великий книжковий фонд для додаткового читання, люб'язно наданий канадським урядом, серед них: "Copper Sky: economy reading series", "Uncharted Waters" та багато інших.

Протягом кількох років у коледжі навчання англійської мови проводиться за підручником для інтенсивного навчання "English Through Communication", створений колективом авторів під керівництвом Скляренко Н.К. Підручник сприяє підвищенню інтересу учнів до англійської мови, створює умови для повного засвоєння мовного матеріалу, підвищує ефективність навчання. Цікаві тексти-полілоги з багатим і ретельно підібраним матеріалом дозволяють розвивати учнів та поглиблювати їх знання про країну, мова якої вивчається. Колективні форми роботи, описані в підручниках для молодшого етапу навчання, можна з успіхом використовувати на середньому і старшому етапах, активізуючи процес навчання. Уроки за цим підручником проходять швидко і цікаво, підручник настільки повний і гармонійний, що вчителю не потрібно витрачати багато часу на пошук додаткового матеріалу або навіть основного навчального.

Я проводила уроки в 10-А та 10-Г класах, виготовляла наочні посібники для успішного проведення уроків. Це:

- 1) таблички з іменами та прізвищами учнів,
- 2) картки з невідомими словами до тексту "Travelling",
- 5) картки для контрольної роботи на перевірку вмінь учнів правильно вживати часи Present Simple/Present Progressive,
- 6) картки із завданнями до тексту для читання "The Titanic"
- 7) картки з прислів'ями, картки із завданнями для перевірки засвоєння ЛО,
- 9) тексти діалогів для розігрування "How can I get to...?",
- 10) контрольні завдання до тексту для аудіювання "To the North".

Виготовлену наочність я залишила школі.

На своїх уроках англійської мови я використовувала таку слухову наочність:

- Игнатова Т.Н. "Английский язык для общения" – лингафонный курс.

10.02.20__ року я відвідала позакласний захід, проведений англійською мовою - "The Sharp Wits Club", гру для двох команд 6-го і 7-го класів, проведenu студентками Рой Юлією та Крамаренко Тетяною, де мені випала роль члена журі.

У грі брали участь дві команди, кожна з яких мала назву й обрала собі капітана. По завданню першого конкурсу – привітання капітанам потрібно було представити команду, а потім команди змагалися: яка з них знає більше віршів, уміє краще добирати українські еквіваленти до англійських прислів'їв, розгадувати і складати кросворди, розв'язувати головоломки, збирати з окремих складів слова та співати пісню. Щоб дітям було веселіше Юля з Тетяною розповідали їм жарти англійською мовою.

Переможців не було, незважаючи на те, що змагалися два різні за віком класи. Команди дуже хотіли перемогти і не погоджувалися розділити нічию. На прохання дітей журі навіть запропонувало ще один додатковий конкурс: прощального побажання суперникам, але й тут обидві команди показали однакові результати, тому журі оголосило, що перемогла дружба. Гра мала свої недоліки, але мені здається, що учням вона сподобалась. Крім того, вона принесла велику користь, бо створила (хоч і штучно) учням таку комунікативну ситуацію, у якій діти вмотивовано спілкувалися англійською мовою.

III. Відомості з охорони праці

1. Заклад освіти користується такими нормативними документами з охорони праці:
2. (Вказати про) Наявність правил з техніки безпеки та журналів обліку бесід з техніки безпеки

3. (Охарактеризувати) Забезпеченість засобами захисту життя та здоров'я учасників освітнього процесу.

ІУ. Висновки (які знання, вміння і навички здобуті в процесі проходження практики, пропозиції щодо удосконалення організації практики).

Дата

_____
(підпис здобувача вищої освіти)

